

OSNOVA

- měření pasivních součástek – jejich charakteristiky

- měření diod, tranzistorů a tyristor

Student bude ovládat:

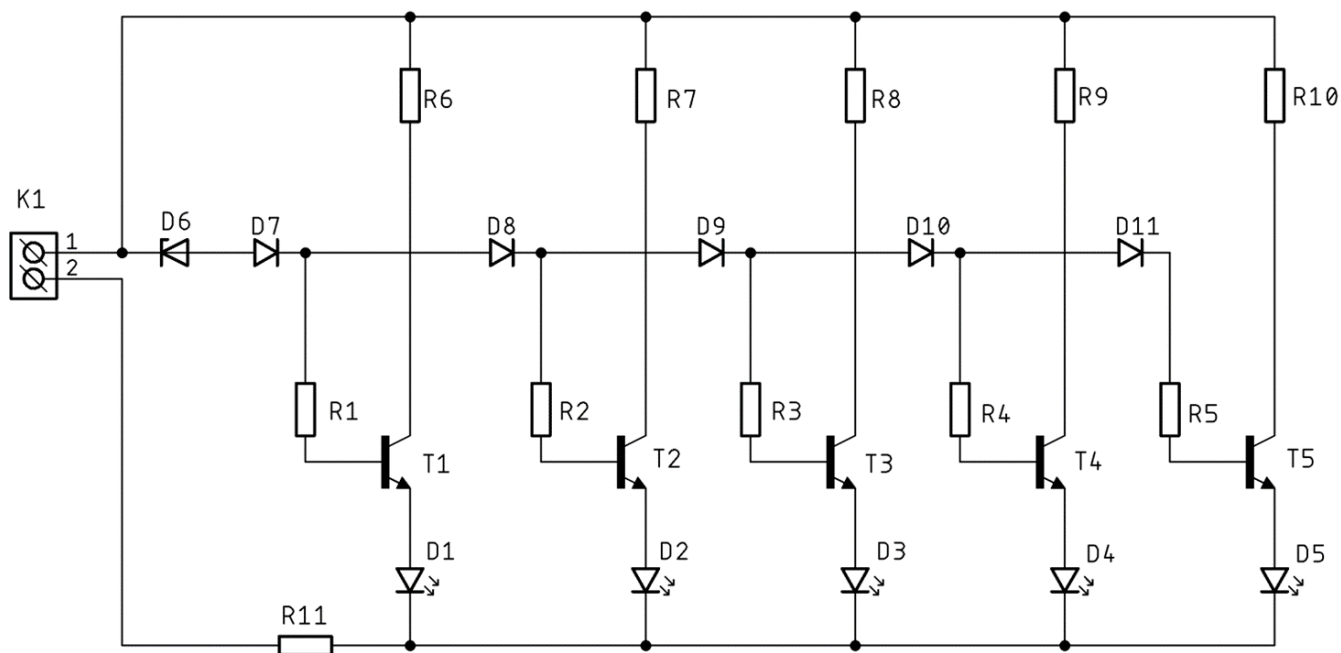
- měří hodnoty základních aktivních a pasivních elektronických součástek

- vyhodnocuje naměřené parametry elektronických součástek

UKAZATEL NAPĚTÍ AUTOBATERIE

Schéma zapojení:

Seznam součástek:

R1	150R
R2	100R
R3	68R
R4	33R
R5	1R
R6-R10	1k
R11	12R

D1	OSNR5134A (TME)
D2-D4	L-53LGD (GME)
D5	L-513YD (GME)
D6	BZX 85 7V5/0,5W
D7-D11	1N4148
T1-T5	BC 547

ZADÁNÍ

- nakresli do sešitu schéma zapojení a seznam součástek
- zkontroluj zda máš všechny potřebné součástky
- vyhledej v katalogu všechny tři typy diod a do sešitu zapiš typ, pouzdro a označ polaritu
- vyhledej v katalogu tranzistor a zapiš typ, pouzdro a zesílení

Pro následující měření součástek vytvoř samostatně tabulku:

- změř hodnotu rezistorů a zapiš
- ověř funkci všech diod, naměřené hodnoty zapiš
- u všech tranzistorů změř zesílení a zapiš

OŽIVENÍ

- Připoj napájení   = 8 V
- Zvyšuj napětí až do doby, kdy se rozsvítí červená D1 a postupně zvyšuj napětí do 14V pro rozsvícení všech diod.
- Napětí, od kterého začíná každá LED svítit, zapiš do samostatně zhotovené tabulky

MĚŘENÍ

Změř napětí na součástkách při dané rozsvícené diodě:

součástka	D1	D2	D3	D4	D5
R1					
R2					
R3					
R4					
R5					
R6					
R7					
R8					

R9					
R10					
R11					
D1					
D2					
D3					
D4					
D5					
D6					
D7					
D8					
D9					
D10					
D11					
T1-U_{CE}					
T2-U_{CE}					
T3-U_{CE}					
T4-U_{CE}					
T5-U_{CE}					

Při rozsvícené D1 až D5 změř proud protékající obvodem a naměřené hodnoty proudu zapiš do tabulky:

DIODA	PROUD I [mA]
D1	
D2	
D3	
D4	
D5	

Do sešitu odpověz celou větou na následující otázky:

- 1) U rezistoru R1 až R5 porovnej v % jmenovitou hodnotu s naměřenou.
- 2) Popiš, jak se na multimetru měří zesílení tranzistoru a jak zjistíš, že je naměřené zesílení vyhovující?
- 3) Co vše se dá vyčíst z charakteristiky Zenerovy diody? Vše co víš o ZD?
- 4) Jakým měřidlem jsi měřil proud, nakresli jeho schematickou značku a popiš zásady přípravu měřidla před měřením i jeho zapojení při měření.
- 5) Vypočítej proud na rezistoru R1 až R5 při všech rozsvícených diodách. (z naměřených hodnot R a U)
- 6) Při rozsvícené červené LED sečti napětí D6+D7+ napětí EB tranzistoru T1+ propustné napětí D1

Popis zapojení:

Zapojení slouží k indikaci napětí pro olověný akumulátor. Při úplně nabitém akumulátoru (cca 14V), kdy další nabíjení není žádoucí, svítí všechny diody včetně výstražné žluté. Při nižším napětí pohasne žlutá a svítí jen zelené a červená. Při postupném vybíjení zhasínají postupně zelené. Při dosažení kritického napětí 9,7 V svítí jen havarijní červená.

Obvod je sestaven z řady spínacích tranzistorů, v jejich emitorech jsou zařazeny nízkopříkonové LED. Báze tranzistorů jsou buzeny přes ochranné rezistory z řetězce diod D7-D11 s předřazenou Zenerovou diodou D6.

První LED se rozsvítí v okamžiku, kdy svorkové napětí je vyšší než součet D6+D7+ napětí EB tranzistoru T1+propustné napětí D1 (tedy asi 9,7 V).

Při zvýšení napětí se otevře D8 a tím i T2 a rozsvítí se D2.

Protože ale zelená LED má vyšší propustné napětí (cca 2,3 V) než červená (cca 1,5 V), musí být tento nárůst větší nejen o napětí na D8, ale i o rozdíl dopředných napětí D2-D1. Při dalším stoupání napětí se postupně s rozdílem cca 0,65 V rozsvěcí další z řady LED, až po konečnou D5 při cca 14 V napětí.